

LIETUVOS BANKAS

APKLAUSOS DĖL RIZIKŲ
LIETUVOS FINANSŲ SISTEMAI
APŽVALGA

2014

2

ISSN 2335-8076 (ONLINE)

**APKLAUSOS DĖL RIZIKŲ
LIETUVOS FINANSŲ SISTEMAI
APŽVALGA
2014 / 2**

Apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai atliekama siekiant įvertinti Lietuvos finansų įstaigų požiūrį į šalies finansų sistemą ir galimus iššūkius tvariai jos raidai ateityje.

Rengiant apklausos dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai apžvalgą, naudoti Lietuvos banko atliktos apklausos duomenys.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

© Lietuvos bankas, 2014

APKLAUSOS DĖL RIZIKŲ LIETUVOS FINANSŲ SISTEMAI

APŽVALGA

Lietuvos bankas, siekdamas įvertinti Lietuvos finansų įstaigų požiūrį į šalies finansų sistemą ir galimus iššūkius tvariai jos raidai ateityje, atlieka apklausą dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai. Apklausa atliekama du kartus per metus. Bankai, draudimo ir lizingo bendrovės, investicijų valdymo įmonės ir kitos finansų įstaigos įvertina svarbiausių rizikų Lietuvos finansų sistemai šaltinius, nepalankių įvykių pasireiškimo tikimybę ir galimą jų poveikį šalies finansų sistemai per artimiausius 6 mėn.

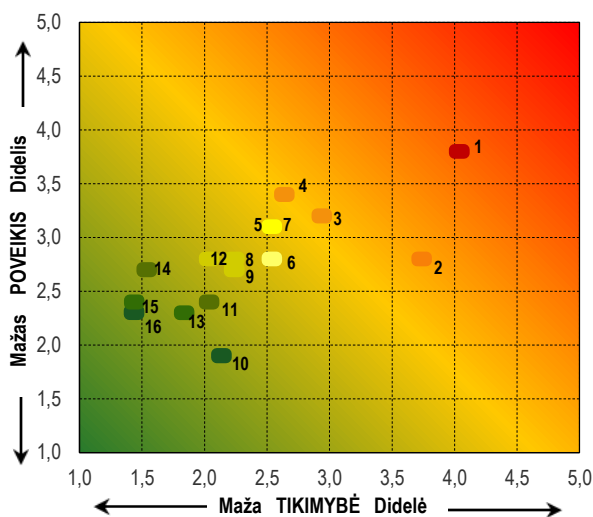
Šioje apklausoje dalyvavo 44 respondentai, tarp jų – 13 Lietuvoje veikiančių bankų, 15 draudimo bendrovių, 2 lizingo bendrovės ir 14 kitų finansų įstaigų. Vadovaujantis pareigas užimančių įstaigų atstovų buvo prašoma apibūdinti šalies finansų sistemos padėtį 2014 m. rugsėjo pradžioje. Apibendrinant nuomones ir skaičiuojant vieną ar kitą atsakymo variantą pasirinkusių finansų įstaigų dalį, visų įstaigų atsakymai buvo traktuojami vienodai, nepaisant įstaigos užimamos rinkos dalies. Ši apklausa yra savanoriška, respondentai gali pasirinkti, į kuriuos klausimus atsakyti.

Apžvalgoje pateikta apibendrinta respondentų nuomonė, ji nerodo oficialios Lietuvos banko ar jo tarnautojų pozicijos bei vertinimų.

SANTRAUKA

- Svarbiausia apklaustų Lietuvos finansų įstaigų įvardyta rizika Lietuvos finansų sistemai – Rusijos ir Ukrainos konfliktas ir su juo susijusių ekonominių sankcijų pasekmės. Be to, įtempta geopolitinė padėtis Rytų Europoje lėmė, kad apklaustieji labiau nei prieš pusmetį nerimavo dėl Lietuvos eksporto ir ūkio augimo. Su eksporto sumažėjimu susijusios rizikos buvo tarp labiausiai tikėtinių, o jų galimas poveikis Lietuvos finansų sistemai vertintas kaip didelis. Šios rizikos yra lemiamos išorės veiksnių, todėl, respondentų vertinimu, galimybė jas sumažinti yra nedidelė.
- Žemų palūkanų normų rizika ir toliau buvo tarp labiausiai tikėtinių, Europos šalių skolų tvarumo rizikos tikimybė vertinta nuosaikiau.
- Iš šalies vidaus kylančių rizikų, tokių kaip įmonių ir namų ūkių kredito rizika, tikimybė mažėjo labiausiai, jos vertinimas buvo nuosaikus.
- Finansų rinkos dalyvių nuomone, tikimybė, kad artimiausiu metu įvyks svarbus įvykis, neigiamai paveikiantis Lietuvos finansų sistemą, smarkiai padidėjo. Taip manančiųjų dalis per pusmetį išaugo kone trečdaliu ir sudarė daugiau nei pusę apklaustųjų. Tokį smarkų pokytį daugiausia lėmė sudėtingesnė geopolitinė padėtis Rytų Europoje. Vis dėlto daugiausia respondentų teigė, kad tokio įvykio poveikis jiems nebūtų labai reikšmingas.
- Iš nuolatinių finansų sistemai kylančių rizikų apklaustos finansų įstaigos kaip didžiausias įvardijo makroekonominę ir rinkos rizikas. Šių rizikų vertinimo rodikliai per pusmetį šiek tiek padidėjo.
- Finansų įstaigų polinkis rizikuoti per pusmetį beveik nekito ir pasiskirstė nuo mažo iki vidutinio. Kaip įprasta, finansų įstaigos savo polinkį rizikuoti vertino nuosaikiau nei konkurentų, tačiau manančių, kad šie per ateinančius 6 mėn. prisims papildomos rizikos, dalis trečdaliu sumažėjo.

1 pav. Lietuvos finansų sistemos rizikų žemėlapis

Šaltiniai: Apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pastaba: skaitinės vertės rizikų žemėlapyje atitinka 1 lentelėje išvardytus rizikos šaltinius.

APKLAUSOS REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

1. Rizikos šaltinių vertinimas

1 lentelė. Rizikų Lietuvos finansų sistemai šaltiniai

Rizikos šaltinis	Tikimybė	Galimas poveikis	Galimybės mažinti riziką
1 Rizika, susijusi su Rusijos ir Ukrainos konfliktu bei ekonominių sankcijų taikymu	4	3,8	3,2
2 Užsitęsęs žemų palūkanų normų laikotarpis finansų rinkose	3,7	2,8	2,8
3 Lietuvos eksporto kritimas dėl pasaulio ekonomikos sulėtėjimo	2,9	3,2	3,0
4 Per lėtas Lietuvos ekonomikos augimas arba ekonomikos nuosmukis	2,6	3,4	2,8
5 Lietuvos ekonomikos konkurencingumo praradimas užsienio rinkose	2,5	3,1	2,7
6 Rizika, susijusi su įstatymų pokyčiais ar reikalingų pokyčių nebuvimu	2,5	2,8	2,4
7 Europos valstybių skolų tvarumo problemos, jų sąsajos su finansų sektoriumi ir galimas užkrato efektas Lietuvos ekonomikai	2,5	3,1	3,1
8 Įmonių kredito rizika	2,2	2,8	2,4
9 Netvarus nekilnojamojo turto kainų augimas	2,2	2,7	2,5
10 Operacinė rizika dėl euro įvedimo	2,1	1,9	1,8
11 Namų ūkių kredito rizika	2	2,4	2,3
12 Nepakankamas šalies ūkio finansavimas dėl bankų paskolų portfelio mažinimo	2	2,8	2,4
13 Rizika, kylanti dėl didelių pozicijų koncentracijos paskolų portfelyje	1,8	2,3	2
14 Finansų įstaigos nepajėgumas tęsti savo veiklą (nemokumas)	1,5	2,7	2,3
15 Ribotos Lietuvos finansų įstaigų finansavimosi galimybės	1,4	2,4	2,3
16 Didelė Lietuvos finansų įstaigų finansavimosi kaina	1,4	2,3	2,3

Šaltinis: Apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

Tikimybė: 1 – maža, 2 – mažesnė negu vidutinė, 3 – vidutinė, 4 – didesnė negu vidutinė, 5 – didelė. Poveikis: 1 – mažas, 2 – mažesnis negu vidutinis, 3 – vidutinis, 4 – didesnis negu vidutinis, 5 – didelis. Galimybė mažinti riziką: 1 – lengva imtis priemonių, 2 – greičiau lengva negu sudėtinga imtis priemonių, 3 – sudėtinga imtis priemonių, 4 – neįmanoma sumažinti rizikos.

2 lentelė. Rizikos šaltinių svarbos kitimas per pusmetį

Rizikos šaltinis	2013 I	2013 II	2014 I	2014 II
1 Rizika, susijusi su Rusijos ir Ukrainos konfliktu bei ekonominių sankcijų taikymu				
2 Užsitęsęs žemų palūkanų normų laikotarpis finansų rinkose				
3 Lietuvos eksporto kritimas dėl pasaulio ekonomikos sulėtėjimo				
4 Per lėtas Lietuvos ekonomikos augimas arba ekonomikos nuosmukis				
5 Lietuvos ekonomikos konkurencingumo praradimas užsienio rinkose				
6 Rizika, susijusi su įstatymų pokyčiais ar reikalingų pokyčių nebuvimu*				
7 Europos valstybių skolų tvarumo problemos, jų sąsajos su finansų sektoriumi ir galimas užkrato efektas Lietuvos ekonomikai				
8 Įmonių kredito rizika				
9 Netvarus nekilnojamojo turto kainų augimas				
10 Veiklos rizika dėl euro įvedimo				
11 Namų ūkių kredito rizika				
12 Nepakankamas šalies ūkio finansavimas dėl bankų paskolų portfelio mažinimo				
13 Rizika, kylanti dėl didelių pozicijų koncentracijos paskolų portfelyje				
14 Finansų įstaigos nepajėgumas tęsti savo veiklą (nemokumas)				
15 Ribotos Lietuvos finansų įstaigų finansavimosi galimybės				
16 Didelė Lietuvos finansų įstaigų finansavimosi kaina				

maža svarba   vidutinė svarba   didelė svarba

Šaltinis: Apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

Pastabos: 1) rizikos svarba yra išreikšta kaip tokios rizikos tikimybės, galimo poveikio ir galimybės sumažinti riziką sandauga; 2) rizika, susijusi su įstatymų pokyčiais ar reikalingų pokyčių nebuvimu, 2014 m. I pusmečio apklausoje buvo traktuojama kaip politinė ir reguliacinė rizika.

Apklausoje dalyvavusios šalies finansų įstaigos pateikė savo vertinimą dėl galimų rizikos šaltinių, jų neigiamos įtakos Lietuvos finansų sistemai ir galimybių juos mažinti. Respondentai pateikė savo nuomonę apie iš anksto nurodytus rizikos šaltinius, taip pat įvardijo ir įvertino kitus rizikos šaltinius, jų vertinamus kaip aktualius.

Apklaustų Lietuvos finansų įstaigų nuomone, didžiausia rizika šalies finansų sistemai – Rusijos ir Ukrainos konfliktas ir su juo susijusių ekonominių sankcijų padariniai. Ši rizika išsiskyrė visais vertinimo aspektais: didžiausia pasitvirtinimo tikimybe, didžiausiu galimu poveikiu ir mažiausiomis galimybėmis riziką mažinti (žr. 1 lentelė). Pasak respondentų, nors tokią riziką mažinti yra itin sunku, sušvelninti ją galima aktyviu dalyvavimu konflikto klausimus svarstant Europos Sąjungos (ES) institucijose, remiant tiesiogiai nuo ekonominių sankcijų nukentėjusias įmones ir Vyriausybei imantis priemonių, skatinančių naujų eksporto rinkų plėtrą.

Rizika dėl užsitęsusio žemų palūkanų normų laikotarpio ir toliau buvo viena didžiausių, o rizika dėl Europos valstybių skolų tvarumo mažėjo. Palyginti su prieš pusmetį atlikta apklausa, žemų palūkanų normų rizikos tikimybė reikšmingai išaugo (žr. 2 lentelė) ir priartėjo prie didesnės negu vidutinė. Europos Centriniam Bankui ir toliau vykdant statinamąją pinigų politiką, tikėtina, kad santykinai aukšta tokios rizikos tikimybė vyraus ir ateinančius 6 mėnesius. Galimą rizikos poveikį respondentai laikė nepakitusiu ir vertino kaip vidutinį. Kita vertus, ilgą laiką tarp trijų labiausiai tikėtinų rizikų buvusi Europos valstybių skolų tvarumo rizika dabar jau buvo vertinama kaip mažiau tikėtina; tikimybės rodiklis artėjo prie mažesnio už vidutinį.

Su Lietuvos eksporto lėtėjimu ir ekonomikos augimo sumažėjimu susijusių rizikų tikimybė išaugo ir buvo tarp didžiausių. Rizikos, sietinos su Lietuvos eksporto kritimu dėl pasaulio ekonomikos sulėtėjimo, per lėtu Lietuvos ekonomikos augimu (arba nuosmukiu) ir jos konkurencingumo praradimu užsienio rinkose, palyginti su prieš pusmetį vykusia apklausa, tapo labiau tikėtinos. Be to, respondentų vertinimu, galimas šių rizikų pasitvirtinimo poveikis išaugo ir artėjo prie didesnio negu vidutinis. Tokie vertinimo pokyčiai iš dalies gali būti nulemti nuo praėjusios apklausos laikotarpio smarkiai pablogėjusios geopolitinės situacijos Rytų Europoje ir Rusijos pradėtų taikyti prekybos ribojimų. Pasak respondentų, šias rizikas mažinti padėtų mokesstinės naštos mažinimas ir eksporto bei gamybos efektyvumą didinančių investicijų skatinimo programos.

Iš Lietuvos kylančių rizikų pasitvirtinimo tikimybė ir jų galimas poveikis mažėjo. Palyginti su prieš pusmetį vykusia apklausa, reikšmingai pagerėjo namų ūkių kredito rizikos vertinimas. Šios rizikos tikimybė ir galimas poveikis buvo vertinami kaip mažesni nei vidutiniai. Apklaustųjų labiausiai tikėtina iš šalies kylančia rizika buvo laikoma rizika dėl įstatymų pokyčių ar reikiamų pokyčių nebuvimo, tačiau ir jos tikimybė buvo vertinama kaip mažesnė nei vidutinė. Anot respondentų, namų ūkių kredito rizika galėtų būti mažinama taikant atsakingo skolinimo reikalavimus, o su įstatymų pokyčiais susijusi rizika mažėtų Vyriausybei vykdant nuoseklią politiką ir šalinant administracinius trukdžius vers-

lui.

Lietuvos finansų rinkos dalyviai rizikos, susijusios su netvaraus nekilnojamojo turto kainų augimu, neįžvelgia. Šios rizikos pasitvirtinimo tikimybė yra vertinama kaip mažesnė nei vidutinė, o galimas poveikis – kaip vidutinis. Anot respondentų, galimybių šią riziką švelninti yra (pvz., bankams skolinant atsakingai ar didinant pasiūlą liberalizavus statybos ir žemės sklypų tvarkymo sąlygas).

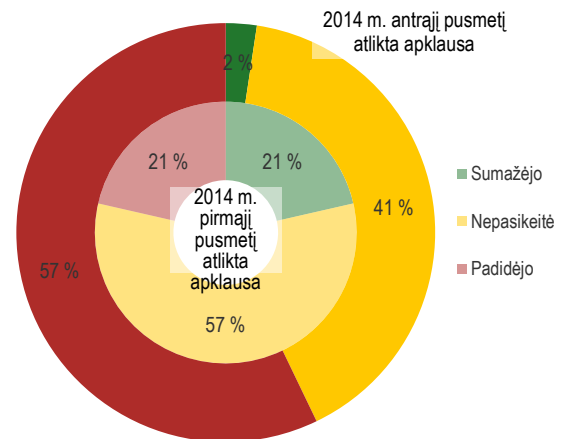
Su Lietuvos finansų įstaigų finansavimusi susijusios rizikos buvo tarp mažiausiai tikėtinų. Anot respondentų, rizikų, sietinų su ribotomis Lietuvos finansų įstaigų finansavimosi galimybėmis ir didele finansavimosi kaina, tikimybė yra maža. Be to, palyginti su ankstesne apklausa, ji sumažėjo.

Paprašytos įvardyti ir įvertinti daugiau galimų rizikos šaltinių, finansų įstaigos atkreipė dėmesį į defliacijos pavojų ir ES šalių ekonomikos augimo lėtėjimą. Lietuvoje ir Europoje infliacijai toliau tebesant itin žemai, o ES valstybių ūkiui iš esmės neaugant, šie rizikos šaltiniai ir ateityje finansų įstaigoms turėtų būti svarbūs.

Respondentų nuomone, didelį poveikį šalies finansų sistemai galinčio turėti įvykio tikimybė per pastarąjį pusmetį reikšmingai padidėjo. Dauguma Lietuvos finansų įstaigų (57 %) nurodė, kad per praėjusius 6 mėn. tokia tikimybė padidėjo, 41 proc. apklaustųjų tikimybę įvertino kaip nepakitusią ir tik viena įstaiga nurodė, kad tikimybė sumažėjo (žr. 2 pav.). Palyginti su praėjusį pusmetį vykdyta apklausa, manančiųjų, kad didelį poveikį šalies finansų sistemai galinčio turėti įvykio tikimybė išaugo, dalis padidėjo beveik tris kartus, o teigiančiųjų, kad ji sumažėjo, sumenko 10 kartų. Tokius pokyčius lėmė paaštrėjusi geopolitinė situacija Rytų Europoje. Tiesa, anot apklaustųjų finansų įstaigų, didelį poveikį šalies finansų sistemai galinčio turėti įvykio tikimybė vis dar daugiausia vertinama kaip mažesnė už vidutinę (žr. 3 pav.).

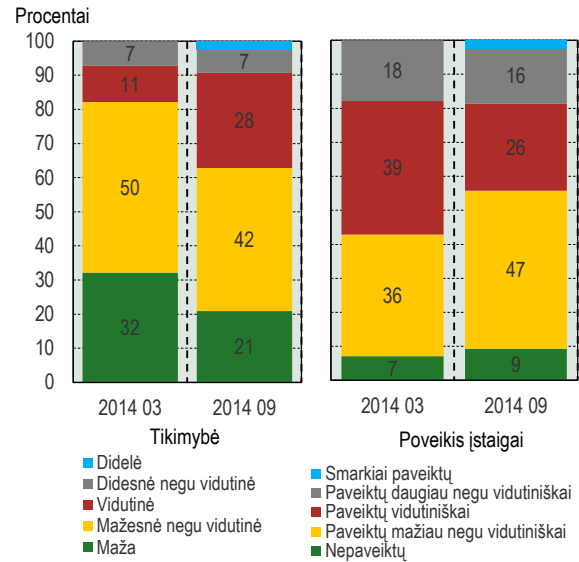
Didelio įvykio galimas poveikis finansų įstaigoms po pusmečio jau vertinamas kaip mažesnis. Apklaustos finansų įstaigos tokių įvykių poveikį sau pačioms buvo linkusios vertinti nuosaikiau nei prieš pusmetį. Įstaigų, kurias dideli įvykiai nepaveiktų ar paveiktų mažiau nei vidutiniškai, dalis padidėjo, o tokių, kurias paveiktų vidutiniškai ar smarkiau, sumažėjo. Tiesa, poveikį skirtingo tipo finansų sektoriaus dalyviai vertino nevienodai. 38 proc. apklaustųjų bankų teigė, kad didelis įvykis juos paveiktų daugiau nei vidutiniškai ar smarkiai, o nė viena draudimo bendrovė tokio svaraus poveikio nenurodė.

2 pav. Tikimybės, kad artimiausiu metu įvyks didelį poveikį Lietuvos finansų sistemai turintis įvykis, pokytis per praėjusius 6 mėn.

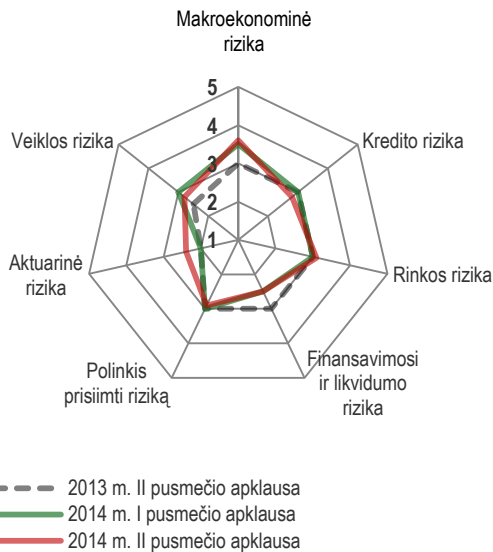
Šaltiniai: apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

3 pav. Didelį poveikį per artimiausius 6 mėn. finansų sistemai galinčių turėti įvykių tikimybė ir jų poveikis finansų įstaigai

Šaltinis: Apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

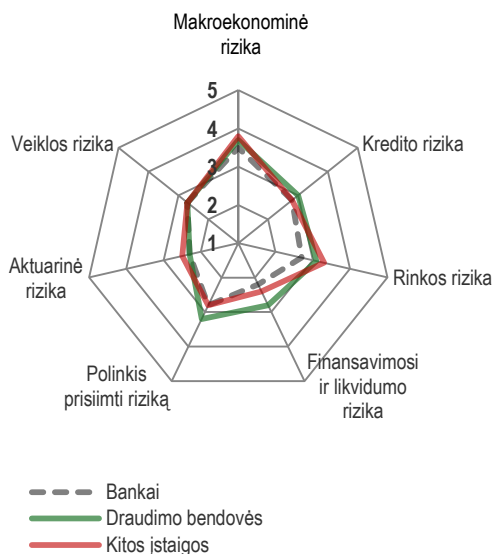
4 pav. Nuolatinių rizikų Lietuvos finansų sistemai kaita

Šaltiniai: apklausos dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

Rizika: 1 – labai maža, 2 – maža, 3 – mažesnė negu vidutinė, 4 – didesnė negu vidutinė, 5 – didelė, 6 – labai didelė.

5 pav. Nuolatinių rizikų Lietuvos finansų sistemai dydis

Šaltiniai: apklausos dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

Rizika: 1 – labai maža, 2 – maža, 3 – mažesnė negu vidutinė, 4 – didesnė negu vidutinė, 5 – didelė, 6 – labai didelė.

2. Nuolatinių rizikų vertinimas

Apklausoje dalyvavusios šalies finansų įstaigos įvertino Lietuvos makroekonominę, kredito, rinkos, finansavimosi, likvidumo, veiklos ir aktuarinės (draudimo) rizikų dydį, būtent rizikos tikimybę ir galimą neigiamą poveikį. Šios rizikos yra neatsiejama finansų sistemos veiklos dalis, o jų dydis nuolat kinta. Respondentai taip pat įvertino finansų įstaigų polinkį prisiimti riziką. Siekiant užtikrinti duomenų palyginamumą, šis rizikų „voratinklis“ pateikiamas toks pat kaip ankstesnėse apžvalgose ir leidžia stebėti rizikų vertinimo kaitą.

Nuolatinės rizikos, kurios daro įtaką Lietuvos finansų sistemai, vertinamos kaip mažesnės negu vidutinės arba vidutinės. Apklaustų finansų įstaigų nuomone, svarbiausios yra makroekonominė ir rinkos rizikos, po pusmečio jos vertinamos kaip dar didesnės (žr. 4 pav.). Be to, svarbesnė tapo aktuarinė rizika, nors ji ir toliau vertinta kaip maža. Kita vertus, kredito ir veiklos rizikos nuo praėjusios apklausos sumažėjo; jos buvo vertinamos kaip mažesnės nei vidutinės.

Makroekonominė rizika didėjo antrą pusmetį iš eilės ir buvo vertinama kaip svarbiausia iš nuolatinių rizikų. Ši rizika buvo laikoma didžiausia visų finansų rinkos dalyvių, o jos vertinimas artėjo prie didesnio negu vidutinis. Tokį rizikos vertinimą respondentai grindė geopolitinės situacijos Rytų Europoje pablogėjimu, ekonominių sankcijų taikymu ir lėtėjančiu ES šalių ūkio augimu.

Kredito rizikos vertinimas per pusmetį sumažėjo. Anot respondentų, tokį pokytį nulėmė tiek geresnė skolininkų finansinė padėtis, tiek tai, kad skolintojai geriau užtikrina paskolų portfelio kokybę. Nors esama rizikos, susijusios su ne finansų įmonių patiriamais nuostoliais dėl Rusijos ir Ukrainos konflikto, šių įmonių gebėjimas diversifikuoti pajamas kredito riziką mažina. Be to, apklaustųjų nuomone, bankai turi pakankamų rezervų galimiems nuostoliams dengti.

Rinkos rizikos vertinimas šiek tiek padidėjo, bet vis tiek buvo mažesnis negu vidutinis. Tiesa, skirtingi finansų sektoriaus dalyviai šią riziką vertino nevienodai. Bankų teigimu, rinkos rizika per pusmetį padidėjo, o draudimo bendrovių ir kitų finansų įstaigų nuomone, ji sumažėjo (žr. 5 pav.). Kita vertus, draudimo bendrovės ir kitos finansų įstaigos šią riziką vis dar laikė didesne nei bankai. Ją respondentai siejo su žemų palūkanų normų aplinka, pelningumo vaikymusi ir galimu rizikos priedo padidėjimu.

Finansavimosi ir likvidumo rizikos vertinimas nekito, ji vertinta kaip maža. Tiesa, draudimo bendrovės šią riziką vertino kaip šiek tiek padidėjusią, o bankai – kaip sumažėjusią. Pastarųjų nuomone, finansavimosi ir likvidumo rizika mažėja jau antrą pusmetį iš eilės. Pagrindinėmis tokio pokyčio priežastimis laikomi dideli likvidžių lėšų rezervai bankuose, žemų palūkanų normų aplinka ir besiplečiantys vietiniai finansavimosi šaltiniai.

Lietuvos finansų įstaigų polinkis prisiimti riziką iš esmės nekito. Visų finansų įstaigų vertinimu, jis ir toliau buvo mažesnis negu vidutinis, o tam didžiausią įtaką turėjo bankų polinkis išsaugoti patvarius kapitalo rodiklius ir išorės rizikos šaltiniai (pvz., Rusijos ir Ukrainos konfliktas). Kita vertus, kitų finansų įstaigų (ne bankų ir draudimo įmonių) polinkis prisiimti riziką per pusmetį reikšmingai sumažėjo.

Aktuarinė rizika per pusmetį šiek tiek didėjo, veiklos rizika – mažėjo. Anot respondentų, katastrofinių įvykių tikimybė šiuo metu yra maža; ją dar labiau mažina perdraudimas. Tuo pat metu veiklos rizika vis dar daugiausia vertinta kaip mažesnė negu vidutinė, o tokį vertinimą respondentai dažniausiai grindė griežta finansų rinkos dalyvių priežiūros kontrole.

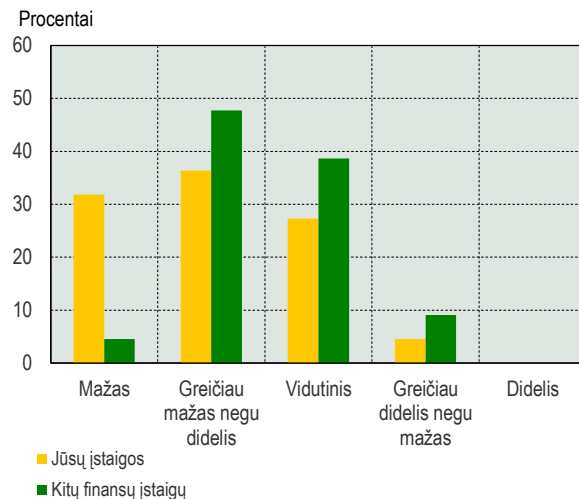
3. Polinkio rizikuoti vertinimas

Apklausoje dalyvavusios šalies finansų įstaigos įvertino savo bei kitų įstaigų polinkį prisiimti riziką ir nurodė, kaip jis gali keistis per artimiausius 6 mėnesius.

Apklaustos finansų įstaigos savo polinkį prisiimti riziką tebevertina kaip atsargų. Kaip įprasta, kitų finansų įstaigų polinkį prisiimti riziką respondentai vertina kaip didesnę nei savo, tačiau jis taip pat tebėra konservatyvus (žr. 6 pav.). Palyginti su prieš pusmetį vykdyta apklausa, finansų įstaigų polinkis rizikuoti pakito nedaug. Svertinis polinkio prisiimti riziką vertinimo vidurkis mažėjo, tačiau per mažai, kad tai būtų galima laikyti esminiu požiūrio į riziką pasikeitimu (žr. 7 pav.). Daugiausia, 5,1 proc. punktų, padidėjo finansų įstaigų, savo polinkį rizikuoti vertinančių kaip vidutinį, dalis.

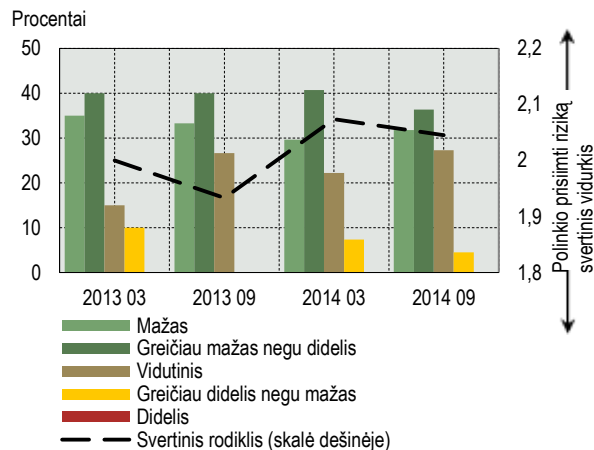
Daugumos finansų įstaigų polinkis prisiimti riziką artimiausius 6 mėn. nesikeis (žr. 8 pav.). Taip teigiančių respondentų buvo daugiausia (84,1 %). Kita vertus, jų dalis, palyginti su prieš pusmetį atlikta apklausa, sumažėjo (12,2 %). Be to, atsirado finansų įstaigų (4,5 %), teigiančių, kad jų polinkis prisiimti riziką per ateinančius 6 mėn. didės. Vertindami kitų finansų rinkos dalyvių elgseną, apklaustieji buvo konservatyvesni negu prieš pusmetį. Nors didžiausia dalis respondentų teigė, kad kitų finansų įstaigų polinkis prisiimti riziką nesikeis, vis dėlto, palyginti su prieš pusmetį vykdyta apklausa, ši dalis sumažėjo. Atsakiusiųjų, kad toks finansų dalyvių polinkis mažės, dalis buvo didesnė, o manančiųjų, kad ji didės, – mažesnė.

6 pav. Finansų įstaigų polinkis prisiimti riziką

Šaltinis: Apklausa dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

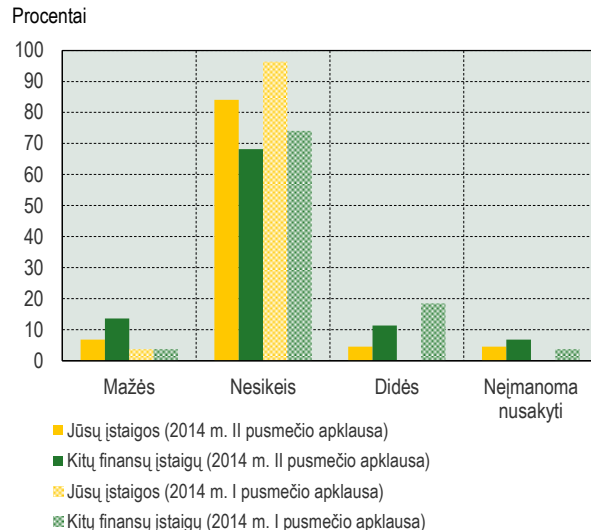
7 pav. Finansų įstaigų polinkio prisiimti riziką kaita

Šaltiniai: Apklausos dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.

Pastaba: svertinis rodiklis apskaičiuojamas polinkiu prisiimti riziką suteikiant skaitines reikšmes nuo 1 iki 5 (kur 1 atitinka mažą, o 5 - didelį polinkį prisiimti riziką) ir jas pasveriant pagal pasirinkusiųjų kiekvieną atsakymo variantą dalį.

8 pav. Polinkis prisiimti riziką per ateinančius 6 mėn.

Šaltiniai: apklausos dėl rizikų Lietuvos finansų sistemai.